

aliquā duementiam a quib⁹ alij vel ipsi fratres nō
 possunt absoluere. secundū eundē lo. et q̄ vnus
 dicit reseruatum. aliter dicit nō reseruatum. et ideo
 tucior via est si fieri potest vt seruetur quod dictū
 ē in principio capituli. ¶ Item ex tali licencia dispē-
 satio vel omutatio votoꝝ vel iuramentoz. secundū
 omnes p̄tinet ad diocesanos. quedam tamē ex his
 pape reseruant⁹. ¶ Dispensatio autez incertoz. quō
 vel qñ ad ep̄m pertineat. vide infra in. 2. pte in. c.
 de resti. Nota quod dicit Io. an. extra de offi. iuca.
 sup c. lcz. in glo. q̄ si ep̄⁹ dedit vicarium generalē
 et in mandato expressit aliquod de istis q̄ requirit⁹
 specialis secuta generali clausula et omnia alia q̄ p
 nos possumus et etiā si mandatuz exigant speciale
 fm̄ hosti. satis videtur q̄ specialia possit ad instar
 pcuratoris. vt. infra. d. pcur. quid agendū. Secus si
 aliquod de specialib⁹ non fuisset expressus. hec ibi
 Quod videtur intelligendum quantum est de vir-
 tute verboꝝ et in foro p̄tencioso. ¶ Nam si p̄staret
 de intencione pcedentis auctoritatem. etiam si ali-
 quod speciale nō exprimeret in generali p̄cessione
 videtur specialia concessisse. xxij. q. v. humane. Et
 ideoz potest intelligi de licēcia seu auctoritate data
 ab ep̄o vel prelato confessoribus.

¶ De pericia cōfessoris quā debet habere.

Capitulum quartum.

Quantum ad scdm debet cōfessor habere
 sciēciā que sufficiat ad hoc opus debite
 exequenduz vt sciat discernē inter leprā
 et leprā. qd̄ multipliciter p̄t intelligi. Et
 primo scias discernē inter peccatū cui ānexa ē aliq̄
 sententia excommunicacionis / vel interdicti quo ad

omnes. vel etiam suspensionis vel irregularitatis quod
ad personas ecclesiasticas. et peccatum cui non est annexum
aliquid tale / et in primo casu si est excommunicatio a iure
sive umum sive particulari synodali. remittas eum ad
suum diocesenum / nisi esset casus se. ap. reseruatus
Si autem excommunicatio sit ab homine. tunc non va
let diocesanus eum absolvere nisi eam tulisset sed remitte
tas eum ad illum qui tulit sententiam. de his tamen vide
plenius infra in tractatu de excommunicationibus **S**e
cundo scias discernere inter lepra peccati mortali
s. et lepra peccati venialis. saltem quo ad omnia
Nam venialia quedam non sunt de necessitate confessionis.
Et ideo non est necessarium ita insistere inquisitioni
de numero et circumstantiis eorum. sicut de aliis. Et dico
de illis venialibus de quibus clarum est ipsa esse venia
lia. Nam ubi dubium est. an scilicet esset mortale aut
veniale. siue ex ipso actu in se. siue quia confitens ne
scit ita declarare. quod possit inde conclusio elici. tunc di
ligentius est interrogandum **D**e lepra vero peccati
mortalis scias tercio discernere inter lepra et lepram
id est inter unam speciem et aliam. Non enim sufficit
confiteri peccatum mortale in genere. sed oportet. quod confi
teatur in ultima specie. secundum omnes doctores. Sed quia cir
cumstantie peccati aliquando variantur species ideo oportet etiam
te scire et interrogare de circumstantiis peccatorum. et ma
xime que trahunt peccatum in alias species quia ille sunt de
necessitate confitende. Circumstantie autem continentur in hoc
usu. Quis. quid. ubi. per quos. quibus. cur. quando
No. in summa confessionum sic exponit istum versum Quis
vtrum sit masculus vel femina. i. iuuenis aut senex. nobilis
aut ignobilis. liber vel servus. in dignitate vel offi
cio constitutus vel non. sane mentis. vel insanus scies vel ig

norans. clericus vel laic⁹ & claustrat⁹ **C**ōsaguine⁹
vlt extrane⁹ & similia. **Q**uid vtr⁹ hāc spēs & illā scz
fornicacionē & adulteriū vtr⁹ etiā sit illud enorme
mediocre & parū. **V**tr⁹ maifestū & oculū. vtr⁹ ferēs
ex cōsuetudine & recēs. **V**bi. vtr⁹ scz ī loco sacro vlt
nō sacro. In domo dñorū vel alibi. **P**er quos scz
mediatores vel nūcios quia omnes tales sunt pccici
pes criminis et ipse ē obligatus p peccatis eorū.
Quib⁹. i. cū quib⁹ pro quib⁹ et contra quos pec
cauit. **C**ur. i. quali itēcione hoc fecit. et quali tēp
tacione induc⁹. et vtr⁹ preuenit ipse tēptacionē &
fuerit preuentus ab ea. vtr⁹ sponte vel coact⁹. vel
quali coactione. vtr⁹ aīmo ludēdi vlt nocēdi. **Q**uō. i.
de mō agēdi & paciēdi dicat ipse peccator. **Q**ñ. i.
diebus festiuis ieiuniorū & alias. vtr⁹ ante pñiam
acceptam vel p⁹ frangendo eam. quia maior īgra
tudo est. Sed & circūstantias notabiliter agrauā
tes peccatū etiā si nō mutēt spēs. tucius ē dicere.
precipue autē īterrogādū est d circūstācia. **C**ur. i.
quo motu & fine fecit. qz illud aliqñ variat speciem
cū moralia trahāt speciem a fine. vñ q mechat⁹ cū
muliere vt auferat ei sua. magis censendus est fur
q mechus. q̄uis etiā mechia ibi sit. **S**z etiā qñ nō
mutatur species multū habet agrauāē vlt aleuiāē
talis circumstancia p ceteris scz. cur. **N**am secun
dum **T**homas ī quarto distinctione sedecima. **Q**uā
uis circumstantie que non mutant speciem pecca
ti non sint de necessitate confitende. tucius tamē
est eas confiteri vt dictum est. vt verbi gratia. Si
furtum faciendo. multum vel parum abstulit. Si
rixando leuiter vlt acriter vel atrociter percusserit
et huiusmodi. sicut dicit petrus ī. quarta. di. xviij.

Non tamen necesse est ad quolibet peccatum etiam mortale de omnibus dictis circumstantiis interrogare. sed plus et minus secundum peccata et ipsas circumstantias. **A**lleuiantes etiam circumstantias aliquando ut dicitur per. in iiii. bonum est dicere. incipue quando possis oriri scandalum in mente auditoris ex taciturnitate eius. **D**icit autem **Tho.** in quadam **Ep.** quod circumstantie que trahunt peccatum ad aliud genus. de necessitate sunt confitende. et dicuntur ille que habent speciale repugnantiā ad aliquod preceptorum diuine legis. **S**icut furtum simpliciter repugnat huic precepto **Non furtum facies.** **S**i vero fiat furtum in loco sacro ex circumstantia illius loci habet repugnantiā ad illud preceptum quod est de ueneratione sacrorum. et sic additur noua species peccati et sic de alijs. **E**t in fine dicitur quod illud quod dicitur circumstantias non trahentes peccatum in aliud genus peccati. non esse de necessitate confitendas. hoc reuera non est referendum ad numerum quem aliquis confitetur si potest quia non est unum sed multa. **S**cias etiam quod discernere inter lepram et lepram. id est inter unum peccatum et aliud quo ad numerum ne facias de centum et mille peccatis unam lepram. videlicet non interrogando de numero seu quot vicibus commisit aliquod mortale. de quo confitetur. **E**t si dicitur propter multitudinem iterationis se non recordari non est subito dimittendum. sed insistendum quanto tempore stetit in illo vicio et quod frequenter iterabat infra illud tempus puta quotiens in mense vel in ebdomada. ut sic possit haberi numerus illius peccati. et si non potest aliter saltem secundum aliquam operationem. et tamen declarandum est sibi ne dicat plures quod habeat in conscientia sua

sub occasione vt mō sit magis secur⁹ dicēdo pl⁹
q̄ mīn⁹ vt mēti faciūt et n̄ bñ. **S**cias vltio discer-
nere inter lepṛā et lepṛā .i. it lepṛā p̄c̄i cū ē ane-
ra aliq̄ obligatō satisfactōis vlt restitutōis. et lepṛā
v̄ nō ē aliqd̄ tale. **N**ā i primo casu vlt p̄c̄m de quo
debet dolere. oportet m̄sistere et iērogare si ē pa-
tus satisfacē. **N**ā v̄ nō h̄z p̄paratū animū ad satisfā-
ciendū si possz non essz d̄rit⁹. et p̄cōseq̄s n̄ d̄z ab-
solui **D**e ista v̄o materia sc̄z satisfāciendi et ēstitu-
endi q̄ vald̄ difficilis est et intricata habet in fine
secunde ptis vbi aliquid dici poterit. **I**tem si cō-
fessor circa h̄mōi et alia difficilia non ē ita perit⁹
q̄ p̄ se sciat nodos dissoluē saltē sciat dubitare de
h̄mōi. z sic cōsiliū q̄rere apitiorib⁹ nulla facta ex
p̄essione p̄sone c⁹ cōfessionē habet p̄ manib⁹ nec
quocūqz signo vlt v̄bo ipsuz p̄odat n̄ pemitēs sup
hoc exp̄ssam sibi daret licētiā naz quocūqz directē
vlt indirectē scienter vel iaduertēter manifestaret
tale p̄c̄m non habita licētia grauiter delinq̄ret. n̄
tñ pena que taxat⁹. ex. d̄ pe. et re. omnis puniretur
m̄s i iudicio de hoc cōuicere. s̄z arbitria essz h̄mōi
pn̄ia iūgēda. **E**t notandū q̄ circa sciētiā cōfesso-
ri necessariā sic dicūt doc **T**ho. i. iij. di. xviij. i expo-
sitōe l̄e hec sciētia et si non sit maior. tamē tanta
debet esse vt sciat discernere inter peccatum et nō
peccatum. et peccatum mortale z veniale. **E**t si in
alq̄ eēt dubitatio possz recurrere ad discretiores
Al. m̄. iij. di. xviij. dic̄ q̄ sacerdos non tenetur sci-
re m̄s in cōi. que sūt capitalia et que sūt morta-
lia cōia z q̄ venialia ex genere. **S**ed hec nesciēs si
cut idem dicit p̄uto peccat mortaliter in audiēdo
et eum instituens plus peccat q̄ ipse. et eum p̄
b i.

mittens institutū ministrare si sua inter est italez
phibere. **I**tem dicit q̄ in pplexis q̄stionib⁹ sa
cerdos parochialis ecclesie debz ita discret⁹ esse
vt talia difficilia sciat nec pcedēdi ī eis sine supi
oris cōsilio v̄l auctoritate. **H**enric⁹ d̄ ordine predi
catorū in quodā qd̄libeto querens vtrū cōfessor te
neatur scire de oib⁹ q̄ dicunt⁹ sibi in cōfessione siue
mortalia siue venialia. **S**ic dicit distinguēdo p̄cā
sunt in duplici genere. Quedā sunt p̄cā qz phibi
ta. q̄ si non essent phibita non essent p̄cā. vt sunt
omnia que sunt mere d̄ iure positiuo. vt audire mi
ssam in die dñico. **C**onfiteri semel in anno ⁊ comu
nionē recipere et h̄mōi. **E**t talia tenetur quilibet cō
fessor scire nisi habeat causam rationabilez que eū
excuset. vt si forte tempore phibitōis erat in car
cere. vel in terra longinqua. **A**lia sunt peccata non
qz phibita. s̄ qz sunt de natura sua mala. **E**tia⁹ si
non phiberētur. et horū p̄cōn qdam sunt capita
lia. et tenetur ea quilibet cōfessor scire ad mīm⁹ in
generalī. sc̄z q̄ sunt septem peccata capitalia. scilz
supbia. auaricia ⁊c. **H**ec em̄ sunt q̄si elem̄ta ⁊ p̄m
cipia que de necessitate scire oportet. **Q**uedā autē
sunt spēs capitaliū. vt illa que recipiūt horū p̄di
cationē. vt fornicatio. ebrietas et h̄mōi. **F**ornicatio
em̄ quedā luxuria est. **E**brietas v̄o quedā gula. **E**t
horū peccatorū que sunt spēs. quedā sunt que im
portant malū de suba sui act⁹. eo q̄ statim noiata
habent anexū malū vt fornicatio. **E**t de talib⁹ cō
fessor scire tenet⁹. b̄n⁹ sint mortalia v̄l nō. **Q**uedā
āt de s̄c̄a sui act⁹. inō h̄nt d̄formitatē. sed ex libidine
facientis. sicut agnoscere vxorē p̄p̄am qd̄ non est ī
se p̄c̄m. posset tñ eā agnoscere maritus cū tanta

libidine. q̄ esset mortale. vt si eam agnosceret eti
am si non esset sua. Et de talib⁹ non oportet q̄ cō
fessor sciat. vtrū sint mortalia v̄l non. q̄ nec cōfite⁹
frequenter scit. **Q**uia sunt peccata q̄ sunt filie pe
catorū capitaliū vt illa p̄cā q̄ n̄ fies terminā⁹ ⁊ ē
ducū⁹ ad fies capitaliū sic dol⁹ ⁊ acq̄sico pecunie ā
alterius rei iniuste. Et de talibus peccatis frequē
ter cōp̄miones contrarie sunt inter doctores. Et de
talibus non tenetur simplex curatus non ordinari
us scire vtrū sint mortalia an non. Curatus autem
ordinarius sicut est. **E**p̄s vel. Archiep̄s et ceteri
alii. superiores prelati ordinarij tenentur hoc scire.
quia ipsi sunt purgatores et tenentur alios pur
gare perficere et illuminare. et ideo tenentur no
uum et vetus testamentum scire. hec ille. **D**urā
dus ordinis minorum in sua summa confessorum. li
i. parte prima. di. i. dicit. Si deficit sacerdoti sci
entia. quia scilicet nescit discernere inter mortale
et veniale. vel quia confitens intrincatos casus ha
bet et confessor est simplex. sic iteranda est confe
ssio. nisi forte confitens iuris sit peritus et confe
ssorem super hoc instruat. Idem dicit q̄ quotiens
confessor se ingerit ad confessiones audiendas. to
tiens se offert ad respondendū de quolibet et in
terdum de casibus inopinatis et alias inauditis
et de questionibus vald⁹ perplexis. Et id est q̄ de
bet confessor discernere inter peccata et differen
tias peccatorum. vnde scire debet vtrū ea que pe
nitens sibi exprimit sint peccata vel non. vt d̄ bel
lis principiū et de tallijs et exactionib⁹ eorū ⁊ cō
tractib⁹ mercatorū. vtrū sint liciti v̄l illiciti. Et p̄
hoc sciat vtrū prohibē debeat cōfite⁹ v̄l suspēdē

a cōione aut licentiarē. **Item** teneatur ad restituti-
onem an non. **Rā** cum preceptum sit semel in anno
confiteri et cōicare. si cōfessor phibeat illum a co-
municatione q̄ nō hz mortale qz forte iudicat illi-
cū qd̄ ē licitū. & si liceat n̄ licētiādū. qz forte iudi-
cat licitū qd̄ ē illicitū. tā cōfessor q̄ cōfiteus ambo
in foueam cadunt. nisi forte pbabilis ignorātia eū
excuset. puta si habet aliquē doctore iure auten-
ticū et famosum. cuius opionem immititur. vnde si
confessor nō est exptus in casibus. ita vt p se nec
sciat iudicare nec dubitare nouit. cum periculo aie
sue audit cōfessiones. **Sed** z illi quis ciunt imperici
am eius piunt. nisi iterato cōfiteātur homini scien-
ti de. pe. d. j. quē penitet.

De interrogatiōibus viendis a cōfesso
2e **Capitulum quātum.** 2

Vantum ad tercium debes
fm aug. interrogare diligēt
de peccatis. Querit. Raj. in
summa sua. an iterrogatiōes
sint fiende a confessore. z re-
spondēdum est q̄ sic. dūmo
do discrete fiant. de. pe. di.
vj. Qui vult ex. de. pe. et re.

Omnis. Et vt diligentius possis circa huiusmodi
pcedere. debes primo considerare tria que ponit
Tho. in. iiii. Primum est vt interrogentur ipsi pe-
nitentes. non omnes de oib⁹ p̄c̄is. hoc em̄ inutile
esset et aliqñ damnosuz. s; p̄cipue debes iterroga-
re de illis p̄c̄is q̄ cōsueuerūt repiri in hoib⁹ illi⁹
aditionis. stat⁹. etatis p̄rie et h̄mōi. que vt meli⁹